

ΣΥΝΑΞΙΣ ΙΕΡΑΤΙΚΗ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (7-11-2023)

ΘΕΜΑ: «*Ἡ προσωπική βίωσις τοῦ μυστηρίου τῆς Ἱερωσύνης καί ὁ προσωπικός ἀγιασμός ὡς προϋποθέσεις τοῦ ἀληθοῦς Ἐπανευαγγελισμοῦ τοῦ κόσμου*».

Α. Πρόκειται γιά τό πλέον ἴσως ἐπίκαιρο θέμα πού ἀπασχολεῖ τήν Ἐκκλησία καί κάθε ἐν ἐπιγνώσει χριστιανό, καθώς διαπιστώνει ὅτι ὀλοένα και περισσότερο ὁ κόσμος, καί μάλιστα ὁ χριστιανικός, ἀφίσταται ἀπό ὅ,τι συνιστᾷ φυσιολογική καί ὁμαλή λεγόμενη ζωή, ζωή δηλαδή μέ βάση τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ. Καί γιά μέν τόν κόσμο τόν ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχει ἐν μέρει δικαιολογία, γιά τόν ἤδη ὅμως χριστιανικό ποιά δικαιολογία μπορεῖ νά σταθεῖ; Ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό τόν δρόμο τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐπιλογή τοῦ προσωπικοῦ ἐγωϊστικοῦ θελήματος τοῦ ἀνθρώπου, αὐτό πού συνιστᾷ ὅπως εἶπαμε τήν κοινή πιά διαπίστωση, ἀποτελεῖ αὐτό πού ἐδῶ καί πολύ καιρό ἔχει χαρακτηριθεῖ ὡς ἐκκοσμίκευση τοῦ χριστιανισμοῦ. Τί ἄλλο εἶναι ἡ ἐκκοσμίκευση παρά ὁ κίνδυνος πού ἤδη ἐπισημαίνεται ἀπό τούς ἀγίους Ἀποστόλους τοῦ Κυρίου ἀπαρχῆς τῆς ἱστορίας τῆς χριστιανικῆς πίστεως νά μή ζεῖ ὁ χριστιανός ἐν ἀντιθέσει πρὸς τόν κείμενο ἐν τῇ ἀμαρτία κόσμο, ἀλλά ὁ κόσμος νά τόν ἀπορροφᾷ καί νά τόν καθιστᾷ κι ἐκεῖνον ὡς ἕναν ἀπό αὐτόν. Μιλᾷμε γιά τήν ἀλλοίωση τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ ἀνατρέπεται ἡ ὀρθή φορά τῶν πραγμάτων: ἀντί ὁ χριστιανός νά ἀποτελεῖ τή ζύμη τήν ἀληθινή πού θά ζυμώσει τόν κόσμο γιά νά γίνει ἐνχριστος καί ἐνθεος κόσμος, ὁ κόσμος τελικῶς νά ζυμώνει τόν ἄνθρωπο καί νά τόν καθιστᾷ ὅπως εἶπαμε κομμάτι δικό του. «*Μή συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ*» ἀκούγεται ὁ αἰώνιος λόγος διὰ στόματος ἀποστόλου Παύλου, διότι «*ὁ κόσμος ὅλος κεῖται ἐν τῷ Πονηρῷ*».

Τήν κρισιμότητα καί τήν ἐπικαιρότητα τοῦ θέματος ἔθεσε και πρὸ καιροῦ ἡ ἴδια ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἐν ἐκτάσει καί ἐπ'ἀρκετόν συζήτησε τήν ἀνάγκη πιά ἐπανευαγγελισμοῦ τῶν πιστῶν, καθώς διεῖδε τό ἀκατήχητο πολλῶν χριστιανῶν μέ τίς ἀκρότητες τῶν ἐνεργειῶν τους εἴτε κατά τίς ἡμέρες τῆς πανδημίας εἴτε καί μετέπειτα, καί ὄχι μόνο, μέ τήν ἐτοιμότητα ἀντιδράσεώς τους σέ κάθε σῶφρονα πρότασή της γιά τά προβλήματα πού ἀναφύονται στήν ἐποχή μας. Διότι τί ἄλλο φανερώνει ἡ σχεδόν ἀντανακλαστική ἀντίδραση ἄρνησης ὑπακοῆς πολλῶν στή φωνή τῆς Ἐκκλησίας παρά τό γεγονός τῆς ἀλλοίωσης τῶν ἐκκλησιαστικῶν κριτηρίων τους, τή σύγχυση καί τή θόλωση τῆς διανοίας τους, τήν πορεία τους ἐν τέλει μέ βάση τό ἀρρωστημένο καί θεληματάρικο λεγόμενο ἐγώ τους;

Λοιπόν, καί ἡ δική μας Σύναξη σήμερα στοιχεῖ νομίζουμε σ' αὐτήν τήν ἀγωνία τῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας, πού θά πεῖ στήν ἀγωνία καί τοῦ Σεβασμιωτάτου

Μητροπολίτου μας κ. Σεραφείμ, για τό τί μπορούμε καί πρέπει νά κάνουμε ως ιερείς, ως ἔχοντες δηλαδή ἀνάλαβει τή χαρισματική διακονία τῆς διαποίμανσης τοῦ πιστοῦ λαοῦ μας, ὥστε τουλάχιστον ὅσον αφορᾷ ἐμᾶς νά ἔχουμε τή συνείδησή μας, ἄς ποῦμε ἡσυχῇ κατὰ τό δυνατόν, ὅτι δέν κοιμόμαστε καί δέν ἀφήσαμε τό ποιμνιό μας ἔρμαιο στά χέρια τοῦ λύκου δαίμονος. Καί θέλω νά εὐχαριστήσω αὐτονοήτως τόν Σεβασμιώτατο, διότι παρ' ὅλον ὅτι δέν νιώθω ὅτι εἶμαι ὁ καταλληλότερος γιά τήν εἰσήγηση αὐτή τήν τόσο σοβαρή καί κρίσιμη – καί δέν εἶναι σχῆμα ταπεινολογίας τοῦτο, ἀφοῦ ὑπάρχουν πολύ καλύτεροι καί ἐμπειρότεροι καί πνευματικότεροι καί πιό καταρτισμένοι ἀδελφοί συμπρεσβύτεροι ἀπό ἐμένα - ἐκεῖνος θέλησε σ' ἐμένα νά ἀναθέσει τή διακονία αὐτή. Τόν εὐχαριστῶ λοιπόν γιά τήν ἐμπιστοσύνη στό πρόσωπό μου καί παρακαλῶ καί τόν ἴδιο ἀλλά καί ὅλους νά δώσει δύναμη καί χάρη ὁ Θεός ὥστε αὐτά πού μέ ἀπλότητα θά εἰπωθοῦν νά λειτουργήσουν ως μικρό ἔναυσμα περαιτέρω ἐμβάθυνσης καί συζήτησης καί σ' ἕναν βαθμό καί ἀλλαγῆς πορείας μας.

Β. Ἦδη ἡ διατύπωση τοῦ θέματος ἀποκαλύπτει καί τά μέρη τῆς διαπραγματεύσεώς του: Τό *πρῶτον*, ὁ ἐπανευαγγελισμός τοῦ κόσμου, μέ τήν προσθήκη τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ «ἀληθής», τό *δεύτερον*, οἱ δύο προϋποθέσεις πού ἀπαιτοῦνται γιά τόν σκοπό αὐτό: ἡ προσωπική βίωση τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερωσύνης καί ὁ προσωπικός ἀγιασμός, προϋποθέσεις πού ἀπό ὅ,τι θα φανεῖ νομίζουμε συνιστοῦν μία πραγματικότητα, ζεῦγος ἱερό καί ἀξεδιάλυτο.

1. Ὁ ἐπανευαγγελισμός τοῦ κόσμου.

(1) Πρέπει νά τόν ἐννοήσουμε μέ διπλή ἔννοια. Μέ τήν ἔννοια πού ἐξαρχῆς σημειώσαμε, ως ἀνάγκη ἐπανακατήγησης τοῦ κόσμου μας, κηρύξεως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Κυρίου σ' ἕναν κόσμο πού διαρκῶς ἀπομακρύνεται ἀπό τό θεμέλιο καί τόν Δημιουργό του, ὅταν μάλιστα διαπιστώνει κανεῖς τήν ἱλιγγιώδη ταχύτητα ἀλλαγῆς του καί ἐπανακαθορισμοῦ του μέ βάση κάθε ἄλλο παρά τίς ἀρχές τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, κάτι πού θά δοῦμε καί στή συνέχεια ὅτι συνιστᾷ σύμπτωμα τῆς εἰσόδου μας ἐδῶ καί καιρό στή λεγόμενο μετανεωτερική ἐποχή, ἢ τήν ὕστερη νεωτερική κατ' ἄλλους, ὅποτε ὅ,τι μέχρι πρό τινος ἐθεωρούσαμε δεδομένο πρέπει νά τό ἀμφισβητήσουμε· ἀλλά καί μέ τήν ἔννοια τῆς ἀνάγκης τοῦ ἀδιάκοπου καί ἐπιμόνου εὐαγγελισμοῦ ὄλων μας, λόγω τῆς ἴδιας τῆς ἀνθρώπινης φύσεώς μας ἢ ὁποῖα «*ρέπει ἐπί τά πονηρά ἐκ νεότητος αὐτῆς καί μάλιστα ἐπιμελῶς*». Θέλουμε νά ποῦμε ὅτι δέν εἶναι μία ἐπικαιρική ἀπλῶς ἀντίδραση στήν περίεργη καί παράδοξη μετανεωτερική ἐποχή μας ἢ ἀνάγκη τοῦ

ἐπανευαγγελισμοῦ, ἀλλά μία βαθειά καί μέ ἐπίγνωση ἀντίδραση τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεώς μας σέ αὐτό πού γνωρίζουμε ὡς ἀνθρώπινη φύση, ἡ ὁποία μπορεῖ νά ἔχει ἀνακαινισθεῖ ἐν Χριστῷ, ἀλλά σέ αὐτόν τόν κόσμο πάντοτε ὑφίσταται τίς ἐπιρροές τῆς ἁμαρτίας καί ἂν δέν προσέξει μπορεῖ ἀνά πᾶσα στιγμή νά βρεθεῖ στήν ἀντίπερα ὄχθη, στήν κατάσταση τοῦ ἀντιχρίστου, ὅπου ἡ ἁμαρτία ἔχει τόν πρῶτο καί κυρίαρχο λόγο.

Κι ἅς ἐπιμείνουμε λίγο ἐπ’ αὐτοῦ. Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου μας εἶναι παραπάνω ἀπό σαφῆς καί λειτουργεῖ ὡς φωτιά: *«Ὁ μὴ ὦν μετ’ ἐμοῦ κατ’ ἐμοῦ ἐστι καί ὁ μὴ συνάγων μετ’ ἐμοῦ σκορπίζει»*. Ὅποιος δέν βρίσκεται στήν ἀδιάκοπη ἀκολουθία τοῦ Κυρίου, στό κυνηγητό θά λέγαμε τῶν ἀγίων Του ἐντολῶν, ἐκεῖνος αὐτομάτως μεταβαίνει στήν ἐνάντια θέση πρὸς Αὐτόν, γίνεται κυριολεκτικά ἀντίχριστος – δέν ὑπάρχει ἐνδιάμεση κατάσταση! Δέν εἶναι τυχαῖο γι’ αὐτό ὅτι ὁ ἀπόστολος Παῦλος, καί ὄχι μόνον βεβαίως, διαλαλεῖ *«ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πέση»*, γιατί καιροφυλακτεῖ ὄχι μόνον ὁ Πονηρός διάβολος πού κατὰ τόν ἀπόστολο Πέτρο *«ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίη»*, ἀλλά πρῶτιστα ὁ ὅλος περιγυρός μας, ἡ περιρρέουσα ἀτμόσφαιρα πού λέμε, μέσα στήν ὁποία κατ’ ἀνάγκη βρισκόμαστε κι ἐμεῖς καί ἀναπνέουμε, πού σημαίνει ὅτι καί ἐπηρεαζόμαστε, κατεξοχὴν δέ τὰ ἴδια τὰ πάθη μας, τὰ ὅποια στὸν κόσμο τοῦτο βρίσκονται ἄλλα πρὸς καιρόν σέ λανθάνουσα κατάσταση, ἄλλα ὅμως σέ ἔξαρση καί πάνω στὰ ὅποια δουλεύει βεβαίως ὁ Πονηρός. Ποῦ συνήθως ὀδηγεῖ ἡ ὅλη αὐτή κατάσταση παρά στήν τυραννίδα ὅπως χαρακτηρίζεται ἀπὸ τοὺς ἁγίους Πατέρες μας *«τῆς λήθης»*; Σαν νά μᾶς ἀποκοιμίζουν τὰ πάθη μας καί νά μᾶς ὀδηγοῦν ὑπουλα καί «γλυκά» ἐκεῖ πού παραμένει ἀκοίμητος ὁ προαιώνιος ἐχθρὸς μας.

Ὅποτε ἀπαιτεῖται τό αὐτονόητο: ὁ διαρκῆς ἐπανευαγγελισμὸς μας! Λόγω τοῦ εὐθραυστου τῆς φύσεώς μας. *«Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές»* (Φιλ. 3, 1) θά πεῖ καί πάλι ὁ μέγας ἀπόστολος. Γιατί ξέρει καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον τό πόσο ἡ ἁμαρτία βαρύνει τόν ἔσω ἄνθρωπο καί τόν καθιστᾷ ἀνίσχυρο. Καί χρειάζεται ἡ ἐπανάληψη, ἡ διαρκῆς ὑπενθύμιση, ὁ διαρκῆς ἐμβαπτισμὸς μας στὸν λόγο τὸν Εὐαγγελικό, μέσα στὸν ὁποῖο πρέπει νά ἐντάξουμε καί τὸν Πατερικό λόγο, τὸν ὑμνολογικό, τὰ συναξάρια τῶν ἀγίων, γιὰ νά παραμένουμε ξύπνιοι, νά παραμένουμε ὀρθιοι, νά στεκόμαστε στήν πίστη, σάν τὸν σχοινοβάτη πού παλεύει πάντοτε νά παραμείνει πάνω στό σχοινί. *«Ὁρθοδοξία ἐστὶν τό ἀεὶ σχοινοβατεῖν»* ἄλλωστε κατὰ τὴ γνωστὴ Πατερικὴ ρῆση, συνεπῶς ἡ νήψη καί ἡ ἐγρήγορση - *«νήψατε, ἀγρυπνεῖτε, γίνεστε ἔτοιμοι»* εἶναι οἱ διαρκεῖς προτροπές τοῦ Κυρίου καί τῶν ἀγίων Ἀποστόλων καί ὄλων τῶν ἀγίων μας - συνιστοῦν τὰ ἐχέγγυα γιὰ νά εἶναι κανεὶς χριστιανός.

«Προσέχετε ἑαυτοῖς, λέει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ’ ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη... Ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντί καιρῷ δεόμενοι...» (Λουκ. 21, 34.36). Εἶναι πολὺ ἀξιοσημείωτα ἐν προκειμένῳ τὰ λόγια τοῦ ἀγαπημένου νεωτέρου ἀγίου τῆς Ρωσικῆς καὶ σύμπασας Ἐκκλησίας Ἰωάννου τῆς Κροστάνδης: «Λέγε **συνεχῶς** μέσα στήν καρδιά σου: ὁ Χριστός εἶναι Ἀγάπη. Ἔτσι θά ἀγαπᾶς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, θυσιάζοντας χάριν αὐτῆς τῆς Ἀγάπης ὅ,τι ἔχεις ἀκριβό, ἀκόμη καὶ τήν ἴδια σου τή ζωή» (Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ μου). Μὲ ἄλλα λόγια ὁλος ὁ ἀγώνας εἶναι νὰ διακρατηθοῦμε μέσα στή διαρκὴ μνήμη τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ μας, κατὰ τὸ «οἱ ὀφθαλμοὶ μου διὰ παντός πρὸς τὸν Κύριον», διότι καὶ ἡ ἐλάχιστη ἀπόκλιση ἀπὸ τὴν ὄρασή Του θά σημάνει τὴν ἔκπτωσή μας ἀπὸ Αὐτόν· ὄχι πάντα τὴ συγκλονιστικὴ καὶ ἀπόλυτη, ἀλλ’ ἔστω καὶ τὴν ἐλάχιστη, ἡ ὁποία ὅμως ἂν δὲν προσεχθεῖ θά μᾶς συμπαρασύρει πράγματι στὸν ὄλεθρο. «Μνημονευτέον τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ἢ ἀναπνευστέον» θά πεῖ καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Πιὸ πολὺ κι ἀπ’ τὴν ἀναπνοὴ ἢ μνήμη τοῦ Θεοῦ, γιατί χωρὶς Θεοῦ τί νὰ τὴν κάνει κανεὶς καὶ τὴ ζωὴ; Εἶναι μία ζωὴ ἐν θανάτῳ.

Κι ἂν ἀπαιτεῖται τέτοιος ἀγώνας λόγω τῆς ἴδιας τῆς φύσεώς μας, πόσο περισσότερο ἀπαιτεῖται ἡ ἔνταση τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα, λόγω ὅπως εἶπαμε τῆς κρισιμότητος τῆς μετανεωτερικῆς ἐποχῆς μας, ὅπου κύριο γνῶρισμά της ἔχει τὴ σύγχυση καὶ τὴ θόλωση τῆς διανοίας ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸ τῆς ταυτότητος τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ προορισμοῦ του, τῶν διαπροσωπικῶν του σχέσεων, τῆς σχέσεώς του μὲ τὴν ἴδια τὴ φύση. Ὅ,τι πιὸ διαστροφικὸ καὶ ἀνώμαλο ἐν πολλοῖς ὑπάρχει αὐτὸ καὶ προβάλλεται, γιατί ἀκριβῶς ἔχουν χαθεῖ τὰ κριτήρια ἀπὸ τὴν ἄρνηση τοῦ ἀνθρώπου νὰ εἶναι μὲ τὸν Δημιουργό του, νὰ ζεῖ στό σπίτι του, νὰ βλέπει τὴν πραγματικότητα ὅπως τὴν ὅρισε καὶ τὴ δώρισε ἀπαρχῆς ὁ Θεός Πατέρας σ’ ἐκεῖνον. Μὰ ὅταν κανεὶς κάνει πέρα τὸν Θεό, τί ἀπομένει; Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας μὲ ὅλα τὰ πάθη του, μὲ τὸν κοσμοκράτορα τοῦ αἰῶνος τούτου νὰ ἔχει τὸ πάνω χέρι. Καὶ τότε δὲν ὑπάρχει ὁδός, γιατί ἔχουν καταστραφεῖ τὰ μάτια γιὰ νὰ τὴ βλέπουν, ὑπάρχει μόνο τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς καὶ ὁ ἄνθρωπος πού πορεύεται στὰ τυφλά, καθοδηγώντας ἄλλους ἐξίσου τυφλοὺς μὲ τὸ τελικὸ στάδιο «ἀμφότεροι νὰ πέσουν εἰς βόθυνον». Οἱ ἐπισημάνσεις τοῦ ἀποστόλου Παύλου πιστοποιοῦν μὲ μοναδικὸ τρόπο τὴ θλιβερὴ καὶ τραγικὴ αὐτὴν πραγματικότητα: «Ἀφοῦ τὸ θεώρησαν περιττό οἱ ἄνθρωποι νὰ γνωρίσουν τὸν Θεὸ ἐνσυνείδητα, τοὺς παρέδωσε ὁ Θεός στή μωρία τους, κι ἔτσι κάνουν ἀνάρμοστα πράγματα!» (Ρωμ. 1, 28) - ἀνοησία καὶ ἀνηθικότητα!

Δὲν μᾶς παραξενεύει λοιπὸν τὸ γεγονὸς τὸ τί ἀκοῦμε καὶ διαβάζουμε στίς ἡμέρες μας ἀπὸ τάχα «φωτισμένους» ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι μέσα στήν ἀπόλυτη

σύγχυση και τό σκότος τῆς ψυχῆς τους φτάνουν στό σημείο ὄχι μόνο νά ἀρνοῦνται τόν Θεό, ἀλλά πιά νά ἀρνοῦνται καί τόν ἴδιο τόν ἄνθρωπο, τή φυσιολογία του, τή «λογική» θέση του μέσα στόν κόσμο. Κι εἶναι καλό νά ἀναφέρουμε μερικά γνωρίσματα αὐτῆς τῆς ἐποχῆς, τῆς δικῆς μας ἐποχῆς, πού τά βλέπουμε καί ἴσως παρασύρουν ἀνεπίγνωστα καί κάποιους ἀπό ἐμᾶς. Γιατί ὅσο καλύτερα ψαύουμε τόν περίγυρό μας τόσο εἶναι πιά εὐκόλο νά δοῦμε τό ποια καταστροφική πορεία ἔχει πάρει καί τόν ὄλεθρο πού τόν περιμένει, ἂν δέν μετανοήσει καί ἀλλάξει τρόπο ζωῆς.

(1) Ὅλα γίνονται γιά χάρη τῆς προόδου, σημειώνει ὁ δρ. Φιλοσοφίας Δημήτριος Μπαλτάς πού ἔχει ἀσχοληθεῖ μέ τό θέμα τοῦ μετανεωτερικοῦ ἀνθρώπου, ἀνεξαρτήτως μάλιστα τῆς πολιτικῆς του τοποθετήσεως. Ὅλοι ἀκολουθοῦν μέ εὐλάβεια τή «θρησκεία τῆς προόδου». Καί πρόδος σημαίνει δημιουργία μίας καταναλωτικῆς συνειδήσεως, ἡ ὁποία ἀγωνίζεται τόν παράλογο ἀγώνα δρομου γιά νά μή γεράσει καί νά μήν πεθάνει ποτέ, αὐτό πού συνιστᾷ δηλαδή ἄρνηση τῆς ἀνθρώπινης φύσης.

(2) Νά ζεῖ κανεῖς τό ἐδῶ καί τό τώρα. Ἡ ἀνθρωπολογία τῆς μετανεωτερικότητας προβάλλει ἕναν ἀνιστορικό τύπο, τηρώντας μία στάση ἀδιάφορη ἢ ἀπορριπτική ἔναντι τῆς κληρονομιάς τοῦ παρελθόντος. Στό πλαίσιο αὐτό ἐπιχειρεῖται συστηματική ἀναθεώρηση τῆς ἱστορίας καί τῶν πηγῶν ἐπί τῶν ὁποίων αὐτή συγκροτεῖται.

(3) Ἡ κυριαρχία τῆς εἰκόνας. Ὁ μετανεωτερικός ἀνθρώπος ἔχει γίνει μέρος του κυρίαρχου πλέον «πολιτισμοῦ τῆς εἰκόνας», ἐνῶ ἔχει ἀπομακρυνθεῖ ἀπό τόν «πολιτισμό του λόγου». Εἴναι σήμερα ἡ εἰκόνα ἐπιδρά καταλυτικά στην ἀνθρώπινη συνείδηση, ὁ λόγος υποχωρεῖ, πράγμα που οδηγεῖ, σε τελική ἀνάλυση, ὄχι μόνον σε μία γλωσσική ἀνεπάρκεια ἀλλά καί σε μία ἀπουσία πραγματικῆς σχέσεως του ἐγώ με το συ.

(4) Παράλληλα ὁ ἀνθρώπος τῆς μετανεωτερικότητας πιστοποιεῖ τήν «κοινωνία τῆς ἀδιαφορίας» κι ἐπιλέγει πάντοτε τήν ἀτομική ὀχύρωση καί κατοχύρωση. Στραμμένος στόν ἑαυτό του, δουλεύοντας γιά τόν ἑαυτό του, θεωρώντας ὅτι εἶναι ἐλεύθερος καί ἀυτονομημένος.

Ἀντίστοιχα ἐπισημαίνουμε καί σέ ἄλλους μελετητές τοῦ φαινομένου σάν τόν θεολόγο Δημήτρη Μπεκριδάκη, πού λογω τῆς διεισδυτικότητάς τοῦ κειμένου του ἐπιλέγουμε κάποια σημεία.

«Ἡ ταυτότητα τῆς μετανεωτερικότητας δέν ἔχει ἀκόμη ἀποσαφηνιστεῖ πλήρως.

1. Πρώτο γνώρισμα εἶναι ἡ ἀπαξίωση τῆς παράδοσης του δυτικοευρωπαϊκοῦ Διαφωτισμοῦ. Ὅλες οἱ φιλοσοφίες που προσέφεραν μία καθολική ἐρμηνεία του κόσμου με ἀξιώσεις ἀπόλυτης αὐθεντίας, ἔχουν χάσει πλέον τό κύρος τους. Εκείνο που ἐνδιαφέρει εἶναι οἱ πρακτικές που ἀποσκοποῦν στην ἀντιμετώπιση συγκεκριμένων μόνο προβλημάτων σε τοπικό ἐπίπεδο, χωρίς ἀξιώσεις καθολικῆς ἰσχύος.

2. Δεύτερο γνώρισμα εἶναι ἡ ἀμφισβήτηση τῆς ἐξουσίας καί των θεσμικῶν φορέων. Οἱ κατεστημένες αὐθεντίες ἀμφισβητοῦνται σε ὅλα τα ἐπίπεδα καί ἡ ἀξίωση που προβάλλουν

για αποκλειστική κατοχή και εκπροσώπηση της αλήθειας επικρίνεται ως αυταρχισμός και ολοκληρωτισμός. Το μετανεωτερικό ήθος επιδιώκει να είναι αντιεξουσιαστικό, απεχθάνεται τη θεσμοποίηση και τον δογματισμό, απορρίπτει την τυραννία του αυτονόητου και επιθυμεί να δυναμιτίσει την παραδεδομένη τάξη πραγμάτων. Ενθαρρύνει την αποκέντρωση της γνώσης και της εξουσίας, υπερασπίζεται το δικαίωμα της ατομικής επιλογής και αρνείται να συμμορφωθεί με την "επίσημη άποψη".

3. Τρίτο γνώρισμα, άμεσα συνδεδεμένο με τα δυο προηγούμενα, είναι ο πλουραλισμός. Κορυφαίες αξίες καθίστανται η ελευθερία και η αυτονομία. Η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων προβάλλεται ως η ύψιστη μέριμνα των δυτικών κοινωνιών, καθιερώνεται ο σεβασμός της ιδιαιτερότητας και της μοναδικότητας σε κάθε επίπεδο, ενώ ενθαρρύνεται ο διάλογος και η έκφραση της διαφορετικής άποψης ή της προσωπικής εκτίμησης πάνω σε κάθε θέμα, όσο "ειδικό" κι αν είναι. Την ίδια στιγμή, παρατηρούνται αντίρροπες τάσεις, που εκφράζονται με την επιθυμία προς ενοποίηση και σύνθεση σε όλα τα επίπεδα (οικονομικό, πολιτικό, πολιτισμικό, θρησκευτικό). Ωστόσο, καταβάλλεται προσπάθεια η ενότητα να μην καταλύει την ιδιαιτερότητα, κατά το πρότυπο του δικτύου των ηλεκτρονικών υπολογιστών, όπου κάθε μέρος συνδέεται απευθείας με το όλον, διατηρώντας παράλληλα την αυτονομία του. Οι ενδείξεις βεβαίως έως τώρα είναι μάλλον απογοητευτικές.

4. Τέταρτο γνώρισμα είναι η έκρηξη της υψηλής τεχνολογίας και οι επιπτώσεις της ιδιαίτερα στο χώρο της ψηφιακής εικόνας και επικοινωνίας. Ένας από τους πιο εύστοχους χαρακτηρισμούς της παρούσας μετανεωτερικής περιόδου είναι "εποχή της πληροφορίας". Η πληροφορία είναι σήμερα η κινητήρια δύναμη του πολιτισμού, η αιτία των πολέμων του μέλλοντος (Lyotard). Ο κυβερνοχώρος (Cyberspace) τείνει να αναδειχθεί σε κυρίαρχη πνευματική και πολιτισμική συνθήκη των δυτικών κοινωνιών. Μέσω των ποικίλων εφαρμογών του, αλλά κυρίως μέσω του διαδικτύου (Internet), μεθοδεύεται η ψηφιακή μεταποίηση της ζωής, η αντικατάσταση των υλικών όρων της ύπαρξης από την άυλη πληροφορία. Πρόκειται για μια νέα οντολογική προοπτική, που αλλάζει την αντίληψη που έχουμε για το ον, το Είναι, το φαίνεσθαι και την αλήθεια, το πρωτότυπο και το αντίγραφο, την εικόνα και το ομοίωμα. Στις ανεπτυγμένες κοινωνίες, τις "κοινωνίες του θεάματος" (Guy Debord), η εικόνα διαμεσολαβεί την πραγματικότητα και ρυθμίζει την ποιότητα των κοινωνικών σχέσεων. Το θέαμα διαχέεται μολυσματικά στη μαζική κουλτούρα, προωθώντας την αντικατάσταση της ζωής από την οπτικοποιημένη προσομοίωσή της. Το αποτέλεσμα; Η "εξαφάνιση της ιστορίας και του πραγματικού [μέσα] στο τηλεοπτικό" (Jean Baudrillard).

5. Και πέμπτο γνώρισμα είναι ο καταναλωτισμός, ο συνδεδεμένος με την οικονομία της ελεύθερης αγοράς - η κατανάλωση γίνεται "το πνευματικό και ηθικό επίκεντρο της ζωής, ο συνεκτικός δεσμός της κοινωνίας και η κύρια μέριμνα των διαχειριστών του συστήματος" – κάτι που σημαίνει ότι η κατανάλωση αποκτά διαστάσεις εκκοσμηκευμένης σωτηριολογίας: είσαι άνθρωπος, ζεις, έχεις νόημα μόνο αν καταναλώνεις!»

(2) Λοιπόν ο έπανευαγγελισμός του κόσμου, συνεπώς και του έαυτού μας, συνιστά αναγκαιότητα έπικαιρική και διαχρονική και όντολογική, πού δέν έπιδέχεται άμφισβήτηση. Άλλά πρέπει νά είναι και «άληθής». Τί σημαίνει αυτό; Άπαρχής του χριστιανισμού παρουσιάστηκαν οί «λύκοι βαρείς», πού θέλησαν νά αλλοιώσουν τήν πίστη – τό εΐπε ο Κύριος, τό σημείωσαν οί Άπόστολοι, τό κηρύσσει πάντοτε ή Έκκλησία. Εΐναι οί διάφοροι αίρετικοί, οί όποιοι έκκινώντας μέσα από τήν Έκκλησία θέλησαν λόγω τής άμαρτίας και τής σκοτεινής καρδιάς τους νά παρουσιάσουν μία δική τους εικόνα του Χριστού και τής άποκαλύψεως Του. Κι αυτό γιατί ένώ ο λόγος ο άληθής και άποκαλυμμένος ύπάρχει, ή πρόσληψη Του έξαρτάται από τήν ποιότητα του έσωτερικού κόσμου του άνθρώπου. Δέν είναι δεδομένο ότι αυτό πού άκούει ο καθένας από τόν Χριστό και τήν Έκκλησία Του τό κατανοεί μέ τόν ίδιο τρόπο. Τό βλέπουμε μέσα ήδη στό Εύαγγέλιο από τή ζωή του Χριστού περίτρανα: οί Φαρισαίοι άκουγαν, έβλεπαν τόν Χριστό και είτε Τόν άπέρριπταν είτε Τόν διαστρέβλωναν φτάνοντας μέχρι του δαιμονικού σημείου νά λένε ότι «έν τῷ άρχοντι τῶν δαιμονίων έκβάλλει τά δαιμόνια» και ότι «βλασφημεΐ!»

Τήν αίτία τήν έπεσήμανε ο Κύριος και όχι μία φορά: «μακάριοι οί καθαροί τῆς καρδιάς ότι αυτοί τόν Θεόν όψονται», αν δέν παλεύεις για νά έχεις καθαρή από τόν μολυσμό τής άμαρτίας καρδιά παραμένεις τυφλός ως προς τή γνώση και τήν παρουσία του Θεού στη ζωή σου. Κι άκόμη περισσότερο: «πᾶς ο ὢν έκ τῆς άληθείας άκούει μου τῆς φωνῆς». Όποιος άγαπάει τήν άλήθεια και τήν άναζητεΐ, εκείνος θά άκούσει τή φωνή μου. Γιατί είναι ή φωνή πού ήχει όχι στά ὤτα του άνθρώπου τά αισθητά, αλλά στά ὤτα τής καρδιάς, εκεί πού μπορεΐ μόνο νά βρεΐ έδαφος νά έπαναπαυτεΐ ή χάρη του Θεού. Γι' αυτό και ο άγιος Ιωάννης ήδη στην άρχή του ευαγγελίου του θά δώσει αυτήν τήν άπάντηση στό όδυνηρό έρώτημα γιατί πολλοί δέν δέχτηκαν τόν Χριστό στη ζωή τους: «Ήν γάρ πονηρά αυτών τά έργα». Όσο κανείς είναι στραμμένος έμπαθώς προς τόν κόσμο και τά πάθη του βρίσκονται άμετανοήτως προσκολλημένα προς αυτόν, εκεί ο Ούρανός είναι κενός - ή φωνή του Θεού δέν βρίσκει άνοιχτά αυτιά.

Λοιπόν ο άληθής ευαγγελισμός και έπανευαγγελισμός του κόσμου δέν θεωρεΐται αυτονόητη κατάσταση. Υπήρξε, ύπάρχει και θά ύπάρχει πάντα στον κόσμο τοϋτο ή πονηρία και ή αίρεση πού έπιδιώκουν νά ντύνουν μέ τόν δικό τους τρόπο τήν εικόνα του Κυρίου και τής όρθής πίστεως σε Αυτόν. Γι' αυτό βεβαίως και ύπάρχει πάντοτε ή άνύστακτη μέριμνα τής Έκκλησίας προς έπισήμανση αυτού του φαινομένου, τό όποιο αξιολογεΐται ως ή χειρότερη δυνατή κατάσταση πού μπορεΐ νά περιπέσει ένας χριστιανός. «Όλα τά δέχομαι αυτά πού μέ κατηγορεΐτε, εΐπε ο όσιος άββᾶς του Γεροντικού στίς κατηγορίες τῶν συνασκητῶν του, μά δέν μπορῶ νά δεχτῶ τήν

κατηγορία τοῦ αἰρετικοῦ. Γιατί αἴρεση σημαίνει ἀπώλεια». Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή πρέπει ὅλοι οἱ πιστοί, κατεχοχὴν ὅμως αὐτονόητα οἱ ποιμένες, οἱ ἔχοντες τήν εὐθύνη τῆς ἐξαγγελίας τοῦ κηρύγματος τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς διαποιμάνσεως τῶν πιστῶν, νά ἔχουμε πάντοτε τήν ἐγνοια τῆς ἀλήθειας αὐτοῦ πού παρουσιάζουμε εἴτε ὡς λόγο εἴτε ὅμως καί ὡς ζωή. Γιατί καί ἡ ζωή μας συνιστᾷ ἓνα ἄφωνο κήρυγμα, τό ὁποῖο ὅμως στήν πραγματικότητα ἀποτελεῖ στεντόρεια καί ἠχηρή κραυγή! «Πᾶμε νά κηρύξουμε, εἶπε ὁ Μ. Βασίλειος κάποια φορά σ' ἓναν ἀδελφό ἱεράρχη. Καί τόν πῆρε καί κάνανε ἓναν περίπατο μέσα στήν πόλη. Κι ὅταν ἐπέστρεψαν καί δέν εἶχαν πεῖ τίποτε σέ κανέναν, ἐκεῖνος ρώτησε: Μά δέν θά κηρύξουμε; Γιά νά πάρει τήν ἀπάντηση ἀπό τόν ἄγιο: Μά κηρύξαμε. Ἡ παρουσία μας καί μόνη ἦταν ἓνα ἠχηρό κήρυγμα!».

Ἡ ἐγνοια μας λοιπόν νά κηρύσσουμε τόν ἀληθινό χριστιανισμό, τόν ἀληθινό Χριστό καί τό ἀληθινό σῶμα Του, τήν Ἐκκλησία. Πού σημαίνει: ἀπαιτεῖται ὄχι μόνο ἡ καλή μας διάθεση καί ἡ ὄρεξη, ἀλλά καί ὁ κόπος τῆς μελέτης καί τῆς σπουδῆς, τῆς ἐγκύψεως μας στά κείμενα τῆς Γραφῆς, τῶν Πατέρων μας, τῶν λειτουργικῶν καί ὑμνολογικῶν κειμένων της. Ἔτσι δέν παρότρυνε καί ὁ ὅσιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης ὅλους τούς γνωστούς καί ὑποτακτικούς του, προκειμένου νά τούς ὠθήσει μέ ἀπαλό καί γλυκύ τρόπο στή μύηση τῆς θεολογίας καί τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ; «Ἡ μελέτη τῶν ὕμνων τῆς Παρακλητικῆς, ἔλεγε κάποια στιγμή σ' ἓναν πού ἤθελε νά σπουδάσει θεολογία, σέ κάνει μετά ἀπό ἓνα διάστημα θεολόγο, σαν νά ἔχεις τελειώσει τέσσερα χρόνια σπουδῶν στή Θεολογική Σχολή». Ὁ ἴδιος μάλιστα τόνιζε «ὅτι ἐκεῖνο πού τόν εἶχε βοηθήσει πάρα πολύ, ἦταν ἡ μελέτη καί ἡ ἐνασχόληση, ἡ σχολή – κατά τό «σχολάσατε καί γινῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός» - στά ὑμνογραφικά κυρίως κείμενα τῆς Ἐκκλησίας μας. Πολύ ἀγαποῦσε τούς ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας μας καί τοῦ ἄρεσε νά τούς διαβάσει, νά τούς ἀπαγγέλλει καί νά τούς ψάλλει. Οἱ ὕμνοι, αὐτοί οἱ πνευματικοί θησαυροί τῆς Ὁρθόδοξης μας, ὑπομνηματίζουν κατά τόν καλύτερο τρόπο τήν Ἁγία Γραφή, τήν Ὁρθόδοξη Παράδοσή μας, τά πατερικά κείμενα, τή δογματική τῆς Ἐκκλησίας καί ὅλης τῆς θεολογίας» (Ἀνθολόγιο Συμβουλῶν...).

Μελέτη λοιπόν καί σπουδή γιά γνώση τῆς ἀληθινῆς ὀρθόδοξης πίστεώς μας, μά καί ταυτοχρόνως σπουδή γιά ἀληθινή ζωή, βασισμένη στους νόμους τῆς Ἐκκλησίας, στίς ἐντολές καί τό θέλημα Κυρίου τοῦ Θεοῦ μας. Διότι τό τονίσαμε: μία ξερή καί ἐγκεφαλική γνώση τῆς πίστεως δέν ἀφίσταται καί πολύ ἀπό τήν ὑποκρισία τῶν Φαρισαίων τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου, οἱ ὁποῖοι ἔλεγαν ἀλλά δέν ἔπρατταν, συνεπῶς καί ἀπό τά σκληρά «οὐαί» πού ἄκουσαν ἀπό τό ἀψευδές στόμα τοῦ Κυρίου. Ἄλλωστε ἐπανειλημμένως ἀπεκάλυψε ὅτι «οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε, Κύριε, ἀλλ' ὁ ποιῶν τό θέλημα τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς εἰσελεύσεται εἰς τήν βασιλείαν τῶν

Ούρανῶν», ἐνῶ ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος μᾶς ἐξήγησε ὅτι χωρὶς τῆ βίωση τῆς πίστεως ἢ ὅποια γνώση μας γρήγορα ἐξαλείφεται, εἶναι μέ ἡμερομηνία λήξεως. «Ὅποιος ἀκούει τόν λόγο τοῦ Θεοῦ - καί μέσα σ' αὐτόν εἶναι καί ὁ ἴδιος ὁ κήρυκας πού ἐπιμορφώνεται ἢ καί κηρύσσει ἀλλ' ἐπιδερμικά τόν λόγο αὐτόν – καί δέν τον ἐφαρμόζει, αὐτός μοιάζει μέ ἄνθρωπο πού βλέπει τόν ἑαυτό του μέσα σ' ἕναν καθρέφτη· τόν βλέπει καί φεύγοντας ξεχνάει ἀμέσως πῶς ἦταν!» (1, 23-24). Εἶναι δέ συγκλονιστική ἡ ἐπισήμανση τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ὁ ὁποῖος ἀκριβῶς ἀναφερόμενος σ' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τῆ θεολογία, πού χαρακτηρίζει ὡς τεχνολογία καί θεολογία τῶν δαιμόνων, μέ ἀποτροπιασμό ὁμολογεῖ: «*Μισῶ διδάγματα οἷς ἐναντίος ὁ βίος!*», μισῶ ἐκεῖνες τίς διδασκαλίες πού ἡ ζωή τῶν κηρύκων της εἶναι ἀντίθετη πρός αὐτές. «Δάσκαλε πού δίδασκες...».

Β. Κι ἐδῶ περνᾶμε δι' ὀλίγων καί στό δεύτερο μέρο τῆς εἰσηγήσεώς μας, τίς προϋποθέσεις γιά τόν ἀληθῆ ἐπανευαγγελισμό τοῦ λαοῦ, ἤτοι τήν προσωπική βίωση τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερωσύνης μας καί τόν προσωπικό μας ἁγιασμό, στοιχεῖα τῶν ὁποίων ἤδη ἀναφέρθηκαν στά παραπάνω λεχθέντα.

Οἱ προϋποθέσεις

Εἶναι εὐνόητο ὅτι δέν πρόκειται νά ἀναπτύξουμε ἰδιαίτερως τά σχετικά μέ τό μυστήριό τῆς ἱερωσύνης καί τήν ἀξία πού ἔχει μέσα στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας· μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ βίωσή της ἀπό τόν φέροντα τῆ χάρη αὐτή, γεγονός πού παραπέμπει, τό σημειώσαμε ἀπαρχῆς, καί στόν προσωπικό ἁγιασμό του. Ἀρκεῖ ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπενθύμιση ὅτι ἡ χριστιανική ἱερωσύνη διαφέρει ἰλιγγιωδῶς ἀπό κάθε ἄλλη ἔννοια ἱερωσύνης εἴτε ὀνομαζομένης σέ ἄλλες θρησκείες εἴτε ἀναφερομένης στόν Ἰουδαϊσμό. Κι αὐτό γιατί ἡ μέν ἱερωσύνη πού ἀπαντᾶται στίς ἄλλες θρησκείες πέραν τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ λειτουργεῖ μέσα στό πλαίσιο τῆς πεσμένης στήν ἁμαρτία ἀνθρωπότητος: συνιστᾶ ἔκφραση τοῦ πλανημένου ἀνθρώπου πού θεωρεῖ ὅτι μπορεῖ νά ὑφίσταται κάποιος ἄνθρωπος ἐκτός Χριστοῦ ὡς ἐνδιάμεσος Θεοῦ καί ἀνθρώπων, ὡς μεσίτης, (κάτι πού ἔρχεται σέ εὐθεῖα ἀντίθεση πρός τήν ἀποκάλυψη τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία μέ ἔνταση κηρύσσει ὅτι «*εἷς μεσίτης Θεοῦ καί ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός*»), λοιπόν στή θρησκευτική ἱερωσύνη ἔχουμε μάγους καί μαγεῖα πού ὑποκρύπτουν τόν ὑποκινητή τους, δηλαδή τόν Διάβολο· στή δέ Ἰουδαϊκή ἱερωσύνη ἔχουμε ἀπλῶς προεικόνιση καί προτύπωση, δηλαδή προφητεία χωρίς λόγια, τῆς ἀληθοῦς ἐν Χριστῷ ἱερωσύνης, ὅπως μέ ἄμεσο καί ἐναργῆ εἰκόνα κατέδειξε ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἰδίως

στήν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή. «Ἄς κρατήσουμε λοιπὸν σταθερά τὴν πίστη πού ὁμολογοῦμε. Γιατί ἔχουμε μέγαν ἀρχιερέα, τὸν Ἰησοῦ, τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, πού ἔφτασε ὡς τὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ. Δέν ἔχουμε ἀρχιερέα πού νά μὴν μπορεῖ νά συμμαριστεῖ τίς ἀδυναμίες μας» (Ἐβρ. 4, 14-15).

Ἡ χριστιανικὴ ἱερωσύνη λοιπὸν δέν ὑφίσταται αὐτοδύναμα οὔτε καί μέ τὴν ἔγκριση τὴν ἀνθρώπινη. Ἀποτελεῖ μετοχὴ στή μία καί μοναδική καί ἀπόλυτη ἀρχιερωσύνη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος ὡς ὁ ἐνανθρωπήσας Θεὸς προσέλαβε τὴν ἀνθρώπινη φύση καί δι' Αὐτοῦ τὴν ἔνωσε μέ τὴ θεότητά Του καί σύνολη τὴν Τριαδική θεότητα. Ἐν Χριστῷ δηλαδή καταργεῖται κάθε ἔννοια ἱερωσύνης καί ἀποκαλύπτεται τό μεγαλεῖο τῆς νέας καὶ ἀληθινῆς, ἡ ὁποία καλεῖται νά λειτουργήσῃ μέ τὴ χάρη Ἐκείνου ὡς Ἐκεῖνος. Θέλουμε νά ποῦμε ὅτι ὅπως πιά ὁ Κύριος ἦλθε στὸν κόσμο, ἔζησε, δίδαξε, θαυματούργησε καί σταυρώθηκε, γιὰ νά ἔλθει ἡ Ἀνάσταση μετὰ τριήμερο, ἔτσι καί ὁ κάθε μέτοχός Του πιστός: Τὸν ἐνδύεται, κατὰ τό «*ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε*», λαμβάνοντας τὴ δύναμή Του γιὰ νά Τὸν φανερῶναι ὅσο εἶναι δυνατόν στίς διαστάσεις Του μέ ἕναν ξεχωριστό κάθε φορά τρόπο, ἀνάλογα μέ τὰ χαρίσματα καί τίς ἰδιαιτερότητές του μέσα στὸν κόσμο τοῦτο. «*Χριστιανός ἐστὶ μίμημα Χριστοῦ κατὰ τό δυνατόν ἀνθρώπων*» θά πεῖ ἀξιωματικά ὁ ὅσιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος, ὅποτε κάθε ἀξίωμα τοῦ Χριστοῦ, εἴτε τό προφητικὸ εἴτε τό βασιλικὸ εἴτε τό ἀρχιερατικὸ, γίνεται ἀξίωμα καί κάθε μέλους Του. Δέν εἶναι μόνο ὁ Κύριος μυστήριον γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Μυστήριον συνιστᾷ καί κάθε ἄνθρωπος, ἰδίως ὁ ἐνσωματωμένος σ' Αὐτόν διὰ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος, τό μέλος τῆς Ἐκκλησίας, μπροστά στὸν ὁποῖο κλίνουν γόνυ ἀκόμη καί οἱ ἀγγελικὲς δυνάμεις. Χριστός καί ἄνθρωπος, μία ἐνότητα ὅταν λειτουργεῖ ἡ χάρη, ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία, γεγονός πού παραπέμπει βεβαίως καί στήν ὑπέρβαση τῆς ὅποιας διαφορᾶς τῶν μελῶν τοῦ Χριστοῦ μεταξύ τους. Διότι ἡ πίστη μας ὁμιλεῖ ὄχι μόνο γιὰ τὴν ἱερωσύνη πού καταξιώνονται ὀρισμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, τὴν εἰδική ἢ χειροτονημένη ὅπως λέγεται, ἀλλὰ καί γιὰ τὴ γενική καί τὴν πνευματικὴ, μέτοχοι τῆς ὁποίας εἶναι ὅλοι οἱ χριστιανοί, ἄντρες καί γυναῖκες, γέροι καί παιδιά, μορφωμένοι καί ἀμόρφωτοι, πλούσιοι καί πτωχοί. Κι αὐτὴ ἡ γενικὴ καί πνευματικὴ ἱερωσύνη συνιστᾷ τὴ βάση γιὰ τὴν ὕπαρξη καί τῆς εἰδικῆς.

Τί εἶναι ἡ εἰδικὴ ἱερωσύνη; «*Ἡ προσθήκη Πνεύματος*» κατὰ ἱερό Χρυσόστομο πού δέχεται ἕνα μέλος τῆς Ἐκκλησίας πού ἔχει τὴ γενικὴ ἤδη ἱερωσύνη, προκειμένου νά ἰκανωθεῖ γιὰ τὴν ἀνάληψη τῆς διακονίας πού τοῦ ἀναθέτει ἡ Ἐκκλησία: νά τελεῖ τὰ μυστήρια αὐτῆς, ἀφοῦ «*ἐν τοῖς μυστηρίοις σημαίνεται ἡ Ἐκκλησία*» κατὰ Νικολαο Καβάσιλα, νά κηρύσσει τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, νά διαποικιάσει τοὺς πιστούς. Στὴν τριπλή

αυτή διακονία πού λειτουργεί ιεραρχικά μέ κέντρο τόν διάδοχο τῶν ἀποστόλων ἐπίσκοπο ψαύουμε ἐν φόβῳ καί τρόμῳ τή χάρη τῆς εἰδικῆς ἱερωσύνης, ἡ ὁποία φαίνεται νά ἀντανაკλᾷ τή χάρη τῆς γενικῆς μορφῆς της, συνεπῶς καί στή μία καί στήν ἄλλη βρισκόμαστε μέσα στήν ἱερότητα τῆς ἀτμόσφαιρας τῆς ἀρχιερωσύνης τοῦ Κυρίου. Καί ποιό τό χαρακτηριστικό τοῦ συγκεκριμένου αὐτοῦ ἀξιώματος τοῦ Κυρίου, τό ὁποῖο ἐννοεῖται πῶς δέν κατανοεῖται αὐτονομημένα ἀλλά μαζί μέ τά ἄλλα; Τό θυσιαστικό στοιχεῖο τῆς ἀγάπης! Ἱερωσύνη σημαίνει, κατά τήν ἀγιογραφική καί πατερική παράδοση, ὅ,τι ἐπισημαίνουμε σέ ὅλη τή ζωή τοῦ Κυρίου μας ἀσφαλῶς, μέ ἀποκορύφωση ὅμως τόν Γολγοθᾶ, τόν Σταυρό! Τό ἀκοῦμε κατά κόρον ἴσως στίς διάφορες χειροτονίες, καί δὴ τῶν ἀρχιερέων, καί εἶναι ὄντως ἡ ἀλήθεια! Ἄν θέλουμε νά μιᾷμε γιά τό ἀληθές περιεχόμενο τῆς ἀρχιερωσύνης καί τῆς ἱερωσύνης δέν πρέπει οὐδ' ἐπί στιγμὴν νά ἀφίσταται τό βλέμμα μας ἀπό τόν Σταυρό τοῦ Κυρίου, τόν θάνατο τῆς ἀτομικῆς δηλαδή ἐπιβίωσης προκειμένου νά ζήσει ὁ ἄλλος, ὁ κάθε ἄλλος, ὅλος ὁ κόσμος. Κι αὐτό γιατί ὁ πιστός, καί ὄχι μόνο πιά ὁ κληρικός, ἔχει ἐπιλέξει ἐλεύθερα καί ἐνσυνείδητα νά ἀκολουθεῖ τή σταυρική πορεία τοῦ Κυρίου, κατά τήν ἐντολή Του: *«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μου»*.

Μέ ἄλλα λόγια μέτοχος τῆς ἀρχιερωσύνης τοῦ Χριστοῦ γίνεται κάθε πιστός πού βρίσκεται σέ ἐτοιμότητα νά ζεῖ συνεσταυρωμένος μέ τόν Κύριο, μέ ἀπλωμένα τά χέρια τῆς ἀγκαλιᾶς του ὥστε νά περικλείει εἰ δυνατόν κι αὐτός μέσα σ' αὐτήν ὅλον τόν κόσμο. Ὅταν ὁ ἀπόστολος Παῦλος γιά παράδειγμα θά ὁμολογήσει ὅτι *«Χριστῶ συνεσταύρωμαι, ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δέ ἐν ἐμοί Χριστός»*, προβαίνει σέ μία ὁμολογία πού ἀποκαλύπτει πράγματι στό ἀνώτερο δυνατό καί τή δική του ἱερατική συνείδηση. Ζεῖ τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ στήν ὑπαρξή του, τήν ψυχὴ καί τό σῶμα του, καί τήν ἀγάπη αὐτὴ τήν ἐκδιπλώνει στά πέρατα τοῦ κόσμου, ἀπέναντι καί στοὺς ἴδιους τοὺς ἐχθροὺς του, προκειμένου νά μὴν ἐκπέσει ἀπὸ αὐτήν. Τόν Χριστό ποθεῖ καί ἀναζητεῖ, Ἐκείνου τήν κοινωνία θέλει νά χορταίνει, χωρίς νά μπορεῖ νά φτάσει στήν πληρότητα τοῦ χορτασμοῦ του. *«Ὁ δέ νῦν ζῶ ἐν σαρκί ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ»*.

Κι αὐτὴν τή βίωση τῆς ἱερωσύνης ὡς συνέχειας τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ στήν προσωπική τους ζωὴ τήν βλέπουμε μέ ἐνάργεια καί στή ζωὴ ὅλων τῶν ἀγίων μας. Ποιος ἅγιος ὑπάρχει, εἴτε ἱερέας εἴτε καί ἀπλὸς πιστός, πού νά μὴ χαρακτηρίζεται μέτοχος τῆς ἱερωσύνης τοῦ Κυρίου, χωρίς τή θυσιαστικὴ ἀγάπη του πρὸς τόν συνάνθρωπό του; Μία ἀπλή ματιὰ νά ρίξει κανεὶς σέ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς βίους τῶν ἀγίων μας, ὅπως καί στά ὑμνολογικὰ γι' αὐτοὺς κείμενα τῶν ἀγίων ὑμνογράφων,

θά διαπιστώσει τήν πραγματικότητα αὐτή. Διαβάζουμε καί ψέλνουμε αἴφνης ὅτι ἕνας ιεράρχης ιερουργοῦσε τόν Κύριο μέ τήν ιερατική του ιδιότητα καί συνείδηση ὅσο ἦταν ἐν ζωῇ. Καί φθάνοντας ἡ ὥρα τοῦ μαρτυρίου του καί πάλι ιερουργῆσε τόν ἑαυτό του γιά νά τόν προσφέρει θυσία στήν ἀγάπη Ἐκείνου. Γι' αὐτό καί χαριτώνεται, σημειώνει ἡ Ἐκκλησία μας, μέ διπλό στεφάνι: τῆς ὀρθῆς ιερωσύνης καί τῆς τοῦ μαρτυρίου. Ἀλλά τό ἴδιο βλέπουμε καί στίς περιπτώσεις τῶν ἀπλῶν περιπτώσεων μέ τούς μάρτυρες ἢ καί τούς νεομάρτυρες, ἄνδρες καί γυναῖκες. Κι ἐκεῖνοι ἔχοντας τή θυσιαστική ἀγάπη λόγω ἔρωτος πρός τόν Κύριο ιεράτευαν τόν ἑαυτό τους στόν κόσμον, μέ ἀποκορύφωση βεβαίως τήν προσφορά καί τήν ἐν σώματι πρός Αὐτόν.

Κι ἔρχονται τά λόγια τοῦ ὁσίου Σωφρονίου τοῦ Ἀθωνίτου ὄχι μόνο νά μὴν ἀφήσουν νομίζουμε κανένα περιθώριο παρεξηγήσεως ὡς πρός τήν παραπάνω ἀλήθεια, ἀλλά καί νά προσθέσουν καί μία ἀκόμη διάσταση πολύ σημαντική γιά τήν ιερωσύνη. Τά παραθέτουμε ὅπως τά κατέγραψε σέ μαγνητόφωνο ὁ Μητροπολίτης Λεμεσοῦ Ἀθανάσιος σέ ἐπίσκεψή του πρός αὐτόν στίς 11 Ἰανουαρίου 1991: *«Ὁ ιερεὺς πρέπει νά ἔχει τήν συνείδηση τοῦ Χριστοῦ, τοῦ αναβαίνοντος εἰς τὸν Γολγοθᾶ διὰ τῆ σωτηρίαν ὅλου τοῦ κόσμου. Εγὼ ἐτσι κατάλαβα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ζώντος Χριστοῦ εἰς τὸν Ἅγιον Σιλουανό. Ἡ θεωρία αὐτὴ διήρκεσε ἰσως λιγότερο ἀπὸ ἕνα δευτερόλεπτο, καὶ χωρὶς νὰ πει κανένα λόγο ὁ Χριστός, ἐνεφανίσθη εἰς αὐτόν καὶ τοῦ μετέδωσε τὴν ἰδικήν του κατάστασιν, ὁ Χριστὸς στὸν Σιλουανό καὶ αὐτὸς ἀρχισεν, ἐνῶ ἦτο προ ολίγου ἀπλὸς στρατιώτης, ἀρχισε νὰ προσεύχεται ὑπὲρ ὅλου τοῦ Ἀδάμ ὡς γιὰ τὸν ἑαυτόν τον: καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἐγὼ κατάλαβα ὅτι δὲν ἦτο στὴν πλάνη ὅτι εἶδε τὸν Χριστὸ ἀλλὰ ἦτο ἀληθινὴ ἡ θεωρία, γιὰτὶ ἐγένε αὐτὸ τὸ θαῦμα, ὅτι ἀπέκτησε τὴν συνείδηση τῆς ἐνότητος τοῦ Ἀδάμ».*

Τί λέει ὁ γνωστός σέ ὅλους ὁσιος καί λόγιος Γέροντας; Ὅτι ἡ ιερωσύνη ἔχει κενωτικό καί θυσιαστικό χαρακτήρα ὡς συνέχεια τῆς κενώσεως καί τῆς σταυρικής θυσίας τοῦ Κυρίου, πού παίρνει ὅμως τή μορφή καί τῆς ἔμπονης προσευχῆς πού προσεύχεται μετὰ δακρύων καί αἵματος ὑπὲρ ὅλου τοῦ Ἀδάμ – τό συγκλονιστικό παράδειγμα τοῦ ὁσίου Σιλουανοῦ τοῦ ἐν Ἄθω πού ἀναφέρει εἶναι ἀπὸ τά πιά συγκλονιστικά πού ἔχουν καταγραφεῖ σέ ὅλα τά συναξάρια τοῦ κόσμου. Γιὰ τόν ὄσιο Γέροντα, κι εἶναι τοῦτο συμβολή του ἰδιαίτερη στό θέμα τῆς ιερωσύνης, ιερέας πραγματικός εἶναι ὁ ἔχων τό φρόνημα τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τό ἐκφράζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στήν πρός Φιλιππησίους ἰδίως ἐπιστολή του: *«τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»* (2, 3,), γι' αὐτό καί στέκει πάντοτε ἐσταυρωμένος χύνοντας καί τό αἷμα τοῦ προσευχόμενος ὑπὲρ ὅλου τοῦ κόσμου. Πρόκειται γιά τή «βασιλική ιερωσύνη» θά πεῖ παρακάτω ὁ ὄσιος, τήν ὁποία διαπιστώνουμε στήν ἀπόλυτη

άνθρωπινη διάστασή της στό πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Βασισμένος ὁ ὄσιος Σωφρόνιος στήν προγενέστερη πατερική παράδοση καί δὴ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ πού μνημονεύει, τονίζει τό πόσο ἡ Παναγία θεωρεῖται τύπος τῆς ἀληθινῆς Ἱερωσύνης, γιατί καί αὐτή, σάν τόν Ἐσταυρωμένο Υἱό της, προσευχόταν καί συνεχίζει διαπύρως νά προσεύχεται ὑπέρ ὅλου τοῦ κόσμου. Μέ τά ἴδια τά λόγια του ἀπό συγκεκριμένη ὁμιλία του: «*”Ὁ μοναχός εἶναι ἰκέτης γιά ὅλον τόν κόσμο· θρηνεῖ γιά ὅλον τόν κόσμο· καί σέ αὐτό ἔγκειται το κύριο ἔργο του”*. Αὐτόν τόν λόγο ἀπηύθυνε ἡ Παναγία πρὸς τόν Παρθένιο, ἕναν ἀσκητή τοῦ 19^{ου} αἰ. στό Κίεβο, ὅταν ἐκεῖνος θέλησε νά κατανοήσει τήν ἔννοια τοῦ μεγάλου μοναχικοῦ σχήματος πού εἶχε λάβει. Ὁ ἅγιος Σιλουανός ἐπαναλαμβάνει λοιπόν τά λόγια τῆς Παναγίας. *”Ἦδη ὁμως πρὶν ἀπό ἕξι αἰῶνες, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, στήν ὁμιλία του Εἰς τά Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, εἶπε ὅτι ἡ Παναγία προσευχόταν γιά ὅλο τόν κόσμο. Βλέπουμε ἀπό τότε νά ἐμφανίζεται στό ὠμοφόριο τῶν ἐπισκόπων ἡ παράσταση τῆς Παναγίας νά προσεύχεται γιά ὅλο τόν κόσμο. Ἡ Παναγία εἶναι ἔτσι ἕνας δίαυλος, ὁ πρῶτος, πού ἐνώνει τό ἀνθρώπινο γένος μέ τόν αἰώνιο Θεό. Ἄς ὑποθέσουμε ὅτι εἶναι ὁ τύπος τῆς ἱερωσύνης πού ὁ ἀπόστολος Πέτρος εἶχε ὑπ’ ὄψιν του, ὅταν μιλοῦσε γιά τό «*βασιλεῖον ἱεράτευμα*», τῆ βασιλικῆ ἱερωσύνη ὅλων τῶν χριστιανῶν. Μπορεῖ κανεὶς νά βεβαιώσει ὅτι αὐτή εἶναι ἡ ἀληθινή ἱερωσύνη πού ἀποτελεῖ πάντοτε φανέρωση τοῦ ἁγίου Πνεύματος καί ὄχι καρπὸ ἀνθρωπίνων προσπαθειῶν» (Οἰκοδομ. Τόμ. Α’).*

Μία τέτοια μεγαλειώδης κατανόηση τῆς ἱερωσύνης, ἡ ὁποία συνιστᾶ ὄριο καί προοπτική γιά κάθε πιστό, πολλαπλασιῶς δέ γιά τόν κληρικό, δέν μπορεῖ παρά νά ἀπαιτεῖ τήν πνευματικὴ κινητοποίηση στό ἔπακρο ἰδίως τοῦ κληρικοῦ. Διότι συνιστᾶ ἐντολή τοῦ Κυρίου· εἶναι ἡ ἐντολή τῆς ἀγάπης Του, ἀπό τῆ βίωση ἢ ὄχι τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ὄχι μόνο τό εὔ ἢ τό φεῦ εἶναι τῆς ἐδῶ στόν κόσμο τοῦτο ζωῆς του, ἀλλὰ καί τῆς αἰώνιας προοπτικῆς του. Δέν μπορεῖ μέ ἄλλα λόγια νά παίζουμε ὡς πιστοὶ καί δὴ ὡς κληρικοί. Δέν εἶναι τυχαῖο πού ὁ ἅγιος Χρυσόστομος ἀπαιτοῦσε ἡ ζωὴ τοῦ κληρικοῦ νά εἶναι καθαρότερη ἀπὸ πλευρᾶς πνευματικῆς καί ἀπὸ αὐτὴν τοῦ μοναχοῦ τοῦ ἀποκομμένου ἀπὸ τόν κόσμο, καί ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἡλιακὴ ἀκτίνα. Δέν εἶναι τυχαῖο πού πολλοὶ ἅγιοι νιώθοντας τό μεγαλεῖο τῆς κλήσεώς τους ὡς χριστιανῶν καί τί σημαίνει ἐπαύξηση τοῦ μεγαλείου ὡς μετοχῆς στόν Σταυρό γιά τόν κληρικό, ἔπαιρναν τῶν ὀμματιῶν τους, ὅπως λέμε, καί ἔφευγαν καί χάνονταν. Διότι τό ἀναφέραμε καί παραπάνω: αὔξηση χαρίσματος σημαίνει ἀνάληψη μεγαλύτερης εὐθύνης καί διακονίας, πού σημαίνει κατεξοχὴν συμμετοχὴ στὴ θλίψη τοῦ Σταυροῦ. *«Διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐλάβομεν χάριν καί ἀποστολήν»* θά σημειώνει διαρκῶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος τό γνώριζε ἀπὸ πρῶτο χέρι: ἡ ἐκλογή του ὅταν κλήθηκε μετὰ ἀπὸ τό

συγκλονιστικό ὄραμά του στὸν δρόμο πρὸς τὴ Δαμασκὸ ἀπὸ τὸν Κύριο, ἦταν «νά τοῦ ἀναφέρει ὁ Ἀνανίας ὅσα πρέπει νά πάθει ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός Του» - μία ἀδιάκοπη καί ὀδυνηρὴ ἐπανάληψη τοῦ σταυρικοῦ θυσιαστικοῦ στοιχείου τῆς ἔννοιας τῆς ἱερωσύνης, μέ «κρυφὴ» βεβαίως «ἀνταμοιβή» τῆ βίωση τῆς ἀναστάσεως.

Ὅποτε τότε βιώνει προσωπικά τὴν εἰδική κλήση του ὁ ἱερέας, ὅταν βρίσκεται στὸν ἀγῶνα τοῦ προσωπικοῦ του ἀγιασμοῦ. Διότι διαφορετικὰ δέν εἶναι ποιμένας, ἀλλὰ μισθωτὸς κατὰ τὸν Κύριο, πού σημαίνει ὅτι μπορεῖ νά ἔχει τὸ ὄνομα τοῦ ἱερέα, ἀλλὰ δέν σχετίζεται μέ τὸν Κύριο· βιώνει μία ἰδιότυπη ἀθεΐα, περιεχόμενο τῆς ὁποίας εἶναι ἢ θά εἶναι κατὰ τὴν κρίση τοῦ Κυρίου ἢ ὀργή Αὐτοῦ. Ὅργη ὄχι γιατί Ἐκεῖνος ἀλλάζει τὴν ἀγάπη Του, ἀλλὰ γιατί ἐμεῖς στὴν κατάσταση αὐτὴ μετατρέπουμε τὴν ἀγάπη Του σὲ ὀργή καί τιμωρία. Ὁ λόγος τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου καί πάλι εἶναι σαφὴς γιὰ αὐτοῦ τοῦ εἴδους «ἐπαγγελματίες» θά λέγαμε κληρικούς: «ὁ Θεὸς διὰ πάντων ἐνεργεῖ, οὐ πάντας χειροτονεῖ». Καί ἀλλοῦ, ἀκόμη σκληρότερα: «Νομίζω ὅτι ἐλάχιστοι ἱερεῖς πρόκειται νά σωθοῦν!» Ναι, μπορεῖ νά εἴμαστε χειροτονημένοι ἱερεῖς, ὅμως νά ἔχει σβήσει ἢ σπίθα τῆς ἀληθινῆς βασιλικῆς ἱερωσύνης, δηλαδή τῆς ἐσταυρωμένης ἀγάπης καί της ζωντανῆς σχέσεώς μας μέ τὸν Ἐσταυρωμένο. Στὴν περίπτωση αὐτὴ τί κάνουμε; Τελοῦμε τὰ μυστήρια βεβαίως, κηρύσσουμε πιθανόν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, διαποιμαίνουμε τοὺς πιστοὺς ἀφήνοντας στὸν Θεὸ τίς πιθανές ἀστοχίες μας νά τίς μεταποιεῖ ἀνάλογα μέ τὴν ταπείνωση τῶν ἀνθρώπων· ἀλλά... γιατί καί μέχρι πότε; Ὅταν ἔφθανε στό σημεῖο ὁ ὄσιος Παῖσιος ὁ ἀγιορείτης μέ αὐστηρὸ παιδαγωγικὸ ἴσως τρόπο νά θέτει ἐρωτηματικὸ γιὰ τὸ ὀγδόντα σχεδόν τοῖς ἑκατὸ τῶν σωστῶν κληρικῶν, τότε ποιος ἀπὸ ἐμᾶς μπορεῖ νά κοιμᾶται ἡσυχος; Ὅταν ἀμφισβητοῦσε τὴν κρίση κάποιων ἱεραρχῶν τῆς ἐπαρχίας πού ἔλεγαν «ἄς κάνω τὸν ὁποιοδήποτε κληρικό, ἀρκεῖ νά ὑπάρχει κάποιος πού νά κτυπᾷ τὴν καμπάνα», λέγοντας ὅτι «καλύτερα ἓνα χωριὸ νά μὴν ἔχει παπᾶ παρά νά ἔχει ἓνα διάβολο», καί πάλι πῶς μπορούμε νά εἴμαστε ἐν ἀφασία; Καί τὸ σημειῶνω, γιατί θεωρῶ ὅτι σ' αὐτὸ τὸ ὀγδόντα τοῖς ἑκατὸ μᾶλλον ἀνήκω κι ἐγώ, καί δέν τὸ λέω μέ καμία διάθεση ταπεινολογίας – τὴν πραγματικότητά περιγράψω.

Ἄν θέλουμε κάτι καλὸ νά προσφέρουμε ἢ ἔστω νά μὴν κάνουμε κακὸ ἂν δέν μπορούμε νά κάνουμε τὸ καλὸ, τότε θά πρέπει νά στρέψουμε τὸ βλέμμα μας στὴν καρδιά μας καί νά ἱκετέψουμε τὸν Κύριο νά μᾶς δίνει μετάνοια. Λίγο νά προσπαθήσουμε νομίζουμε ὅτι ὁ Κύριος θά τὸ πολλαπλασιάσει. Καί τὴν καλὴ διάθεσή μας τὴν ἐπισημαίνει καί ὁ ἀπλὸς κόσμος. «Τί νά κάνω, Γέροντα, τώρα πού θά γίνω κληρικός;» ρώτησε κάποιος ὑποψήφιος τὸν ὄσιο Πορφύριο. «Ἄν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς διακονίας σου», τοῦ ἀπάντησε, «προσπαθεῖς νά τελεῖς τὰ καθήκοντά σου μέ κάποια

ἀγάπη χωρίς νά δείχνεις φιλαργυρία, τότε νά εἶσαι σίγουρος ὅτι καί χωρίς νά κάνεις τίποτε ἄλλο ὁ κόσμος θά σέ ἀγαπήσει. Τήν καλή αὐτή στάση σου θά κρατήσῃ καί στά μετέπειτα χρόνια». Ἦς φανταστοῦμε πῶς θά μεγαλουργούσαμε, πού σημαίνει τί χάρες θά μᾶς ἔδινε ὁ Κύριος, γιατί θά ἔβλεπε τήν ἀνάπαυση τοῦ ἀπλοῦ λαοῦ του, ἄν κινητοποιούμασταν στήν παραπάνω ἔννοια τῆς ἀληθινῆς καί βασιλικῆς ἱερωσύνης πού ἀναφέραμε. Δηλαδή ἄν κινητοποιούμασταν στό νά ἤμασταν γνήσιοι μαθητές τοῦ Κυρίου μέ προτεραιότητά μας τήν ἀνιδιοτελή καί θυσιαστική ἀγάπη. Θά φτάναμε στό σημεῖο ὅχι νά κυνηγᾶμε πιθανόν τόν κόσμο γιατί δέν ἔρχεται Ἐκκλησία, ἀλλά θά μᾶς κυνηγοῦσαν διαρκῶς ἐκεῖνοι, θά μᾶς ἀναζητοῦσαν, ὅπως ἀναζητοῦν σέ κάθε ἐποχή τούς ἁγίους, γιατί θά λειτουργούσαμε σαν τόν μαγνήτη. Γιατί τί ἄλλο παρά ἕνας πνευματικός τεράστιος μαγνήτης εἶναι ἡ ἀληθινή ἀγάπη, καθώς τό ἀπεκάλυψε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. «Ὅταν ὑψωθῶ ἀπό τῆς γῆς, εἶπε, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἐμαυτόν». Τήν ὥρα πού ἐπιλέγεις νά κάνεις πέρα τό δικό σου καί νά ὑπακούσεις σέ ὅ,τι ἐπιτάσσει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐκείνη τήν ὥρα ἀπασφαλίζονται οἱ ὅποιες κλειδωνιές τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων καί σέ πλησιάζουν παρηγορημένοι. Γιατί διαισθάνονται ὅτι γίνεσαι μία θύρα πού τούς ἀφήνει νά κοιτάξουν λίγο Οὐρανό.

Γ. Λοιπόν, ἐπιλογικά, τί ἄλλο μποροῦμε νά ποῦμε παρά νά ἐπαναλαμβάνουμε ἀενάως μέσα μας καί ἔξω μας τά λόγια τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «Καθαρθῆναι δεῖ πρῶτον, εἶτα καθᾶραι· σοφισθῆναι καί οὕτω σοφίσαι· γενέσθαι φῶς καί φωτίσαι· ἐγγίσαι Θεῷ καί προσαγαγεῖν ἄλλους· ἁγιασθῆναι καί ἀγιάσαι, χειραγωγῆσαι μετά χειρῶν, συμβουλευῆσαι μετά συνέσεως» (Λόγος 2^{ος}). Γένοιτο.